

Pròleg

La necessitat i l'interès per quantificar els diferents fenòmens socials amb l'objectiu d'interpretar-los i comprendre'ls fa de l'Estadística un instrument essencial per als àmbits de coneixement social, educatiu i jurídic, que ens permet, mitjançant l'ús rigorós d'aquests, l'elaboració de conclusions vàlides.

No obstant això, l'Estadística presenta algunes dificultats d'aprenentatge per part dels estudiants de titulacions no tècniques, ja que l'aspecte quantificador que té els hi produeix un cert desassossec i inseguretat. En aquest sentit, hem de conscienciar-los de la peculiaritat que l'aprenentatge de les nostres assignatures transcendeix més enllà de l'àmbit acadèmic i que és suficient amb, per exemple, llegir un periòdic, per a trobar els conceptes i les eines estudiades en les classes, fins i tot en ocasions, utilitzades malament.

Aquest manual constitueix un primer acostament a alguns dels procediments estadístics principals que han de ser tinguts en compte per a avaluar i interpretar els fenòmens socials. Pretenem oferir un primer contacte amb la tabulació i la representació de dades, l'estadística descriptiva unidimensional i bidimensional, les sèries temporals i els nombres índex, que coincideixen amb els continguts que formen el currículum estadístic bàsic en els estudis de Ciències Socials.

En cada capítol es presenten i il·lustren aquests continguts a través de nombrosos exemples, es resolen problemes concrets i es proposen diferents activitats que l'alumnat ha de fer. Les solucions d'aquestes activitats es troben al final del manual, juntament amb les respostes d'un qüestionari d'autoavaluació.

D'altra banda, entenem que l'ús d'eines informàtiques facilita l'aprenentatge de l'alumnat. Al llarg d'aquest manual, descrivim l'ús del programa R que, a més de ser un programari lliure i gratuït, constitueix a dia d'avui l'eina estadística més utilitzada per part dels investigadors. A través d'aquest programa, l'alumnat podrà abordar problemes d'una magnitud més gran, i s'aproximarà així a la realitat que l'envolta.

Aquest llibre està lligat a les assignatures d'Estadística de primer curs que impartim en graus de Ciències Socials que, amb els nous plans d'estudis, van començar a impartir-se en el curs 2010-2011 a la Universitat d'Alacant. Començarem llavors a aplicar un nou sistema d'avaluació que tenia en compte l'avaluació contínua. En [16] es detalla aquest procés juntament amb un estudi dels resultats i les opinions de l'alumnat.

Aquest manual és un dels resultats del treball que els autors han desenvolupat sota el marc del "Programa de xarxes d'investigació en docència universitària" de la Universitat d'Alacant amb la xarxa denominada REDEST. D'aquest equip de professors també va sorgir el grup d'innovació tecnològicoaducativa denominat GITEST. La xarxa REDEST, encara que oficialment va ser creada l'any 2013, està treballant des de 2010 amb el propòsit d'unificar esforços per a:

- La implantació de l'assignatura d'Estadística en els nous graus de l'àrea de les Ciències Socials.
- Millorar els resultats en la docència de l'Estadística aplicada a les Ciències Socials.

Durant aquest temps s'han dut a terme una sèrie de tasques per aconseguir aquests objectius, com la recerca d'eines per a incentivar la participació de l'alumnat [7] i [8]; la utilització d'eines per a facilitar la col·laboració entre els membres del grup [17] o l'elaboració d'exàmens aleatoris [9] i [10]. La valoració positiva que donem als resultats obtinguts ens anima a seguir dedicant esforços en aquesta línia de treball.